

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICĂ

APARE ODATA PE SAPTĂMANA SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI,
N. POLIZU-MIȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY.

SILIU RĂDULESCU
PRIM-REDACTOR

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR ADMINISTRATOR

ION I. CETĂȚEANU.—*Unificarea legislativă*

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.—*Inalta Curte de Casație și Justiție,*
s. u.—Dreptul de a presida lucrările Curței între membrii săi.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ.

BIBLIOGRAFIE.

UNIFICAREA LEGISLATIVĂ¹⁾

Din cele ce preced putem vedea că dacă în multe pri-
vințe jurisprudența a reușit să niveleze contradicțiile între
legislațiunile existente, aceasta n'a putut fi pretutindeni și
imposibilă în sistemul succesiunilor, care este cel mai im-
portant, pentru că modul de transmitere a averilor agoni-
site și acumulate în timpul vieții are o netăgăduită im-
portanță socială și economică.

Mă întreb atunci din nou, este bine de a se abroga și a
face tabula rasa de tot ce există în această privință în Tran-
silvania, cu care poporul s'a obicinuit, unele din dispozi-
țiuni corespunzând tradițiilor minoritarilor, de cari iar tre-
buie să ținem seamă, pentru că România Mare conține și
minoritari, și a introduce, *de plano* codul vechiului regat,
fără nici o modificare, aceasta numai de dragul de a avea
un singur cod, fie chiar provizoriu, până când vom fi în
stare să ne facem unul propriu al nostru? N'ar fi mai cu-
minte ca, profitând de ocazia ce ni se prezintă, să pregătim
unificarea legislativă ținând seamă atât de nevoile, cât și
de tradițiile juridice ale poporului nostru, cari, cu toată
vitregia istoriei, sunt aproape aceleași, și mai ales de ceea
ce experiența a dovedit ca bun în legislațiile diferitelor pro-
vincii?

S'a zis că legile lui Moise, sau Licurg, au creat poporul
evreu, sau pe Spartani, dar eu cred mai degrabă că legile
trebuie să corespundă nevoilor unui popor și să fie expresia
lor, altfel rămân o literă moartă. Portalis cu drept cuvânt a
zis: „Les codes des peuples se font avec le temps; mais,
a proprement parler, on ne les fait pas”.

Dacă se poate aduce vre-o imputare legiuitorului român
este că, în entuziasmul unirei, spre a ajunge cât mai curând
la o singură lege, a adoptat pur și simplu codul Napoleon,
fără a mai ține seamă de obiceiurile și instituțiile juridice

ce pătrunsese adânc în poporul nostru, nici de simțul d
dreptate așa cum îl înțelegea și pe cari le-a nesocotit și cu
ocaziunea succesiunilor legale și prin neadmiterea testa-
mentului verbal, atât de răspândit la țară: „a lăsat cu limbă
de moarte” știe țăranul, precum și atunci când a făcut din
zestre un contract solemn, ori, când procentul de analfabeți
era atât de pronunțat, a pretins act scris pentru toate învoie-
lile. De aceea s'a putut cândva răspândi credința în popor
că dreptatea este cu boerul. Nu pentru că judecătorii n'ar
fi fost imparțiali, dar pentru că uneori erau chemați să
aplice niște legi în contradicție cu tradițiile și simțul de drep-
tate al poporului, sau cari nu se potriveau gradului său de
desvoltare.

Unificarea cu sabia este cea mai lesnicioasă, dar pe lângă
că nu-i nici oportună, apare și ca despotică. Montesquieu,
citât în această privință de D. Eliescu zice în *L'Esprit des
Lois*: „Le monarque qui connaît chacune de ses provinces
peut établir diverses lois ou souffrir différentes coutumes;
le despote ne connaît rien et ne peut avoir attention sur
rien... Il lui faut une allure générale, il gouverne par une
volonté rigide qui est partout la même, tout s'aplanit sous
ses pieds”.

Diferențele semnalate mai sus între ambele legiuri nu
sunt singurele și unicele deosebiri, ci ele există și cu privire
la metoda de interpretare și aplicare a legii.

Profesorul Fr. Geny a dovedit în opera sa: „Méthode
d'interprétation et sources en Droit Privé Positif,” că, în
urma codificării, postulatul comentatorilor francezi din a
doua jumătate a secolului trecut, culminând cu marele Lau-
rent, era acela că singură numai legea formală trebuie să
cuprindă toate regulile juridice necesare vieții sociale în
materie de drept privat, postulată ce a avut ca consecință
o desvoltare exagerată a interpretării formulelor legale, ex-
cludând uzurile, echitatea și principiile imanente ale unui
drept ideal și superior. Reacțiunea în contra acestui sistem
de interpretare și aplicare a legii a fost începută în Germania
de marele R. V. Ihering, care s'a ridicat cu energie contra
procedului construcțiilor a priori (juristische Construc-
tion) și a deducțiilor geometrice, denunțând exagerația
valoarei elementului logicei în drept și făcând să reeasă
valoarea ideilor de utilitate și interes. În locul logicei, prin
urmare, este scopul de atins, ca unic regulator al institu-
țiilor și regulilor juridice.

Nu vom intra în discuția acestor două sisteme de inter-

¹⁾ Vezi „Dreptul” No. 39, 41 și 42 din 1927

pretare, dar trebuie să recunoaștem că pe când sistemul construcțiilor juridice apare ca mai abstract, celălalt sistem este mai realist, pentru că nu înțelege să sacrifice dreptatea logice, căci în definitiv care alta poate fi menirea judecății, de cât aceea de a da dreptate și de a satisface sentimentul nostru intim de justiție?

Pe când în vechiul regat, în urma influenței școlii franceze — combătută de altminteri de Geny — a triumfat primul sistem, în Ardeal, fie sub influența școlii germane, fie din cauza art. 7 din codul austriac, care conținând normele de interpretare ale legii trimite în această privință și la principiile dreptului natural³⁾, cât mai ales că în Ungaria neexistând codificare, judecătorul nu era constrâns ca fiecare soluțiune s'o încadreze, direct sau indirect, unui text de lege, destul că a triumfat al doilea sistem.

Un distins coleg ardelean îmi rezuma odată, foarte bine, acest sistem prin următoarele cuvinte: „La un proces eu mă nizuiesc mai întâi să văd unde-i dreptatea, fără nici o altă preocupare și numai când legea ar contrazice-o formal și expres, atunci n'am încotro, mă plec și cu durere o sacrific”.

Consecința sistemului că totul urmează să fie raportat la legea formală, care prin felurite argumentări și deducțiuni trebuie să ajungă pentru toate regulile juridice necesare trebuințelor sociale în materie de drept privat, este că o sentință apare ca incompletă, dacă nu se referă cel puțin la un text de lege și este o notă slabă când s'ar sprijini numai pe un principiu de echitate. Această preocupare nu există acolo unde a triumfat celalt sistem, după care consecințele nu trebuiesc deduse numai din o formă concretă, care rareori exprimă un veritabil principiu, ci din principiul superior, la care trebuie să te ridici spre a găsi consecințele necesare. De aceea am găsit în Ardeal foarte multe hotărâri, cari, după o precisă și documentată stabilire a stărei de fapt — căci, ori ce s'ar zice, nu trebuiesc uitate cuvintele: în drept sunt numai fapte, fapte și iar fapte, — se termina prin o simplă aplicare a unui principiu de echitate, care convingea pe orice profan. Pe când într'un sistem judecătorul, planând deasupra faptelor și necesităților contingente, caută prin sentință să rezolve o ecuație juridică oare-care și valoarea sentinței depinde de modul cum știe s'o rezolve, în Ardeal, trăindu-se mai mult în fața realităților concrete, se aprecia valoarea sentinței în principal după modul cum satisface dreptatea materială (echitatea), cuvinte cari apar foarte des în pledoariile din fața instanțelor judecătorești.

Unul din avantajii sistemului aci existent este și acela că jurisprudența apare mai avansată, mai progresistă, nu atât de legată de textele strâmte ale legii. Așa, cu toate că textul referitor la întreținerea copilului natural (art. 163) nu-i destul de clar pentru cazul dacă un bărbat ar putea fi obligat la plată de întreținere când ar dovedi că în timpul critic femeea ar fi cohabitat și cu alții, nu numai cu dânsul, dar pentru că principiul superior cere în prima linie de a asigura existența copilului, care nu poartă nici o vină că a venit pe lume în asemeni condițiuni, de aceea o jurisprudență tenace respinge excepția lui *plurimum concurrentium*.

Ușor de văzut ce soartă nenorocită i-ar fi așteptat pe cei

2, lată cum se exprimă o decizie din Austria: „Fie care raport juridic trebuie judecat după starea concretă a cazului și dacă un caz nu se poate decide în special din cauza existenței deosebite a raportului — nici după cuvintele, nici după sensul natural al unei legi, atunci este de procedat după prescripția art. 7. În consecință, judecătorul nu-i constrâns să decidă o speță după normele legale, contra întrebuințării cărora obvin importante îndoieli și pentru cari nu să pronunță nici înțelesul clar al cuvintelor, nici intenția legiuitorului nu o confirmă, (Kraintz op. cit., &, 16, Not. 1.)

mai mulți copii naturali, dacă o atare excepție ar fi fost admisă și astfel ar fi exonerat pe toți acei ce au cohabitat în intervalul critic!

Mai departe, cu tot principiul atât de rigid al legii că nu-i transmitere de proprietate imobiliară fără intabulare, am văzut totuși (nota 9), că jurisprudența n'a dus la extrem principiul, încât la adăpostul lui să poată fi apărată și reaua credință. Prin urmare în zadar un achizitor al imobilului, sprijinindu-se pe textul legii va invoca intabularea dreptului său de proprietate, când în fapt se dovedește că a știut, sau după împrejurări trebuia să știe, că acel imobil fusese înstrăinat mai dinainte altuia, care a neglijat să-l intabuleze pe numele său, căci echitatea cere ca pe lângă litera legii să aibe în sprijinul său și buna credință.³⁾

În fine cu toate că după codul austriac, atunci când s'a încheiat un act scris nu se pot admite convențiile verbale făcute simultane și cari nu s'ar potrivi cu actul scris, precum nici adăugirile verbale făcute în aceleași condițiuni (art. 887, comp. art. 1191 al 2 c. rom.), totuși pentru că nu s'a voit a se da o prea mare amploare probelor legale și ca nu cumva obligativitatea înscrisului să fie în detrimentul echității, nici că reaua credință să fie încurajată și apărată, într'un sistem procedural în care din aceleași motive dovada contrară este admisă chiar contra actelor autentice, era natural ca aplicațiunea menționatului text să fie foarte mult redusă, până când prin ultima novelare a și fost abrogat. Cu toată rigoarea textului, nu s'a înțeles nicicdată să oprești pe cineva să dovedească cu martori adevăratul înțeles al convenției, pe care un cuvânt, o virgulă chiar, strecurate cu dibăcie în actul scris, ar denatura voința părților care trebuie să fie normativă (art. 914), după cum și adăugirile verbale trebuiesc luate în considerație, dacă prin ele se precizează mai bine sensul documentului.⁴⁾

Echitatea pretinde să nu ridici părții dreptul de a se apăra și a face completă lumină în cauză, judecătorul, firește, rămâne liber apreciator al dovezilor.

Prin aceste câteva exemple cred că am putut pune în relief influența sistemului mai sus expus asupra dezvoltării jurisprudenței.

III.

Față de cele dezvoltate până aci, la întrebarea dacă Ardealul poate și trebuie să contribuie și dânsul la operă unificării legislative, ori din contră urmează să se rezigneze și să primească, cel puțin temporal, legiuirile vechiului regat, cred că nu se poate răspunde de cât în mod afirmativ, așa că metoda eclectică apare singura recomandabilă și impusă de împrejurări în privința unificării legislative.

În această direcție s'ar putea începe cu codul și procedura penală. De mult se aude că ar fi gata, iar trebui însă publicate spre a fi cunoscute și eventualele lipsuri completate. Evident că această lucrare este mai ușoară de cât unificarea codului civil, pentru că reglementând numai presiunea exercitată de societate, are un cerc mai restrâns, de cât reglementarea variatelor raporturi private dintre indivizi, în privința cărora trebuie ținut seamă și de diferitele tradiții și obiceiuri.

3) Deși după codul român transcripțiunea nu-i privită ca un element esențial al transmiterii proprietății imobiliare, ci are de scop numai apărarea terților, totuși este de remarcat că, chiar înainte de modificarea din 1900 a art. 723 pr. c. chestia dacă achizitorul unui imobil să putea prevala de lipsa de transcriere a unei achizițiuni anterioare când ar fi avut cunoștință despre dânsa, a fost rezolvată în mod afirmativ atât în doctrină, cât și în jurisprudență, (V, Alexandresco T. VI pag. 170).

4) V, Kraintz, op. cit., & 314, III.

S'a făcut un început de unificare a procedurii prin legea accelerării, în care dacă s'ar înlocui nulitățile prin sancțiuni bănești, lovind partea neglijentă la pungă, în loc s'o faci să-și piardă dreptul, dacă s'ar completa bunăoară cu admiterea sentințelor parțiale o dispoziție foarte practică, prin care se permite ca din mai multe pretenții să rezolve pe acele cari sunt apte pentru aceasta și să nu aștepte cu ele până la rezolvarea întregului litigiu, — dacă s'ar mai completa cu administrarea probelor, etc., ar putea să devină codul de procedură unificat. Asemeni s'ar putea procedea la unificarea legii excepționale, a legii cambiale, care aci în Ardeal, prin admiterea tuturor excepțiilor personale, corespund mai puțin cerințelor comerțului de cât sistemul de grabnică soluție din vechiul regat, bazat pe principiul că întâi să plătești, pe urmă să-ți cauți dreptul (erst Geld, nach Recht), în fine a dreptului comercial, care din cauza cerințelor identice ale comerțului, face ca cea mai mare parte din dispozițiuni să fie comune.

Unificarea codului civil, care reglementează variatele și multiplele raporturi private între particulari, cari nu se referă la un cerc restrâns ca codul penal sau comercial, ci are repercursiune asupra masei poporului, devine o lucrare la care trebuie procedat cu prudență, și aprofundare a chestiunilor și în orice caz nu-i de natură — după cum se ventilează ideea — ca prin un simplu articol să se abroge codul civil austriac și dreptul privat ungar, spre a fi înlocuite cu codul civil român, fără a nu se produce prin aceasta o adâncă sguđuire în ordinea de drept existentă. Această problemă, din cauza covârșitoarei importanțe, nu poate fi judecată unilateral, nici tratată cu dilentantism.

Cum nimic nu se poate clădi trainic decât prin studiu și muncă, socotesc că numai o generație pregătită, prin faptul că a studiat, aprofundat și aplicat diferitele legislații actualmente în vigoare, va fi în măsură să facă o bună selecțiune între ceea ce trebuie să dispară și ceea ce trebuie să rămână.

Se obiectează că din cauza diversității legislațiilor se întâmplă uneori că același raport juridic să fie soluționat, de către aceeași instanță, în mod diferit, din cauza deosebitelor legi ce este chemată să le aplice împincinațiilor, supuși la osebite legi. Exact, însă numai prin acest singur fapt nu se sguđuie credința în justiție, pentru că justițiabilul știe că toți acei cari se află în aceleași condițiuni ca dânsul vor fi la fel judecați. Situația nu-i nouă, ea a existat până la unificare, în Germania, Elveția, etc., a existat și există încă în Transilvania, unde după cum am văzut, sunt în vigoare dreptul privat maghiar și codul austriac, fără ca prin aceasta ideea de justiție să fi fost periclitată. Ea se mai prezintă instanțelor judecătorești de câte ori sunt chemate să facă aplicațiunea dreptului internațional privat.

În toate țările succesoriale ale fostei monarhii s'au instituit comisiuni, se adună material și se fac lucrări în vederea unificării legislației, nicăeri însă nu s'a putut ajunge la o soluțiune a problemei, tocmai pentru că nu-i așa de lesne. După cât știu numai în Ceho-Slovacia s'a putut publica un ante-proiect asupra obligațiilor, opera profesorului Kremer de la universitatea din Praga. La noi a fost proiectul regretatului Alexandresco asupra persoanelor, care poate fi utilizat cu succes.

Este o lege biologică că ceea ce se introduce într'un organism puțin câte puțin se asimilează mai iute și mai ușor, de aceea cred că cel mai practic sistem ar fi că, prin legi bine studiate și elaborate, să se procedeze treptat la unificare începând spre exemplu cu legea actelor de stare civilă, legea matrimonială (căsătoria și divorțul), legea tutelară, etc., și în general partea referitoare la persoane, care primează, neputându-se admite că condiția lor să varieze,

după provincii, rămânând ca succesiunile, obligațiile, etc. să fie treptat adaptate trebuințelor și necesităților actuale. Oare în urma reformei agrare, într'o țară alcătuită în mare majoritate din plugari, nu trebuie să meditem serios și să găsim un sistem succesoral care se armonizeze tradițiile poporului, spiritul de dreptate și nevoile economice? În privința obligațiilor, dacă vom să schimbăm starea de lucruri existentă, nu trebuie să ținem seamă de tendința modernă de a regula cu aceeași teorie generală toate raporturile private a tuturor cetățenilor, pentru că, după cum observă un mare comerciant, din cauza dispoziției după care codul de comerț se aplică și actului comercial chiar numai față de o parte (art. 56 c. com., art. 264 c. com. trans.), de la naștere până la moartea codul de comerț guvernează aproape exclusiv actul c-tățeanului ce contractează cu o întreprindere comercială fie pentru ceremonia botezului, sau pentru sărbătoarea nunții, ori venerația mortului?

Aceste concluziuni, cred că sunt împărțite de cea mai mare parte din magistrații, cari au venit în Ardeal, nu cu idei preconcepționale, ci cu dorința de a învăța și pătrunde spiritul diferențelor ce există în materie de legislație, pentru că de sigur că s'au putut convinge că se găsesc multe lucruri bune, cari în interesul general al propășirii țării, departe de a fi desființate, trebuiesc din contră menținute și răspândite.

Cine privește țara noastră întregită se poate convinge că natura a împărțit pe tot întinsul ei diferitele bogății, spre a face astfel din dânsa una din țările cele mai binecuvântate de Dumnezeu de pe globul pământesc. Totul se completează, nimic nu se elimină. Aceeași normă trebuie să fie și în reformele sociale: fiecare din provinciile alipite are de adus aportul ei la progresul țării. Totul este de ales, de combinat și perfecționat, nimic pur și simplu de eliminat, încât cred că numai astfel procedând vom putea rezolva și marea problemă a unificării legislative.

ION I. CETĂȚEANU

Președinte de secțiune la Curtea Apel Brașov

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Adunarea Generală

Ședința de la 3 Noembrie 1927.

Președinția D-lui OSCAR N. NICOLESCU,

Prim-Președinte.

Pentru astăzi fiind convocată Inalta Curte în Adunare Generală, conform art. 153 din legea organizării judecătorești.

S'a luat în discuțiune chestiunea de a se ști, care este din punctul de vedere al vechimei situațiunea Primilor-Președinți ai Curților de Apel, când trec efectiv la această Inaltă Curte, față de Consilierii aceleiași Curți, chestiune, care interesează serviciul interior al Curții de Casație.

În mod cu totul obiectiv și bazată pe principiile fundamentale, ce cârmuesc legea noastră de organizare judecătorească, Inalta Curte afirmă, că există o deosebire de ierarhie nu numai între Curțile de Apel și Curtea de Casație, una singură pentru întregul regat, dar și în mod individual între un Consilier de Casație și unul de Curte de Apel, fie acesta chiar Prim-Președinte al acestei din urmă, și această ierarhie este indispensabilă pentru prestigiul și autoritatea

de care trebuie să se bucure deciziunile Inaltei Curți, fiind în menirea ei de a desființa sentințele Curților de Apel, date cu călcarea de legi și de a îndruma instanțele inferioare asupra interpretării legilor.

Că controlul de judecată nu poate fi exercitat de cât de o instanță superioară asupra alteia inferioare și prin urmare membrul uneia sau alteia din aceste Curți împrumută gradul ierarhic în raporturile ce există de la o instanță la alta.

Că așa a înțeles să fie și legea de organizare judecătorească este că Primii-Președinți ai Curților de Apel pentru a trece la Curtea de Casație, trebuie să treacă prin Consiliul superior al Magistraturei, ceea ce înseamnă că primesc o înaintare atunci, când pășesc de la o treaptă inferioară la alta superioară, și prin urmare locul lor, în mijlocul colegilor pe care-i găsește, trebuie socotit în ce privește vechimea de la data intrării lor efective în Curtea de Casație.

Argumentul, ce s'ar putea trage din art. 25 Legea de org. jud. prin care Prim-Președinții ai Curților de Apel au grad și onorâr de consilieri de Casație, nu hotărăște nimic în contra principiilor mai sus așezate, fiindcă alta este funcțiunea magistratului de fond și alta aceea a unui membru din Curtea de Casație. Articolul sus citat prevede un avantaj de onorâr și un titlu onorific pentru a mări prestigiul Primului Președinte, față de colegii pe cari-i conduce, dar vechimea într-o funcțiune nu se poate socoti de cât pentru timpul cât magistratul a exercitat acea funcțiune și nu alta.

Această interpretare, bazată pe principiile sănătoase cuprinse în Legea de org. jud. este confirmată și întărită prin art. 109 din acea lege, după care numirea în funcțiunea de Președinte la Curtea de Casație se face dintre consilierii și procurorii Curții de Casație și nici de cum dintre Primii președinți ai Curților de Apel, ori câtă vechime ar avea aceștia în această funcțiune, — fiindcă legiuitorul a avut în vedere în înțelepciunea sa, că pentru ca un Președinte de Casație să aibă autoritate asupra colegilor pe cari-i conduce trebuie ca să fi existat un timp oarecare raporturi de colegialitate între Președintele nou numit și consilierii Casației.

De altminterlea, însăși noua lege a Curții de Casație din 1 Ianuarie 1926, posterioră acelei de organizare judecătorească dispune prin art. 11, că Președinții și Consilierii Curții de Casație iau locul lor în ședințele fie generale, fie de secțiuni, după rândul numirii lor, ceea ce este hotărâtor în chestiune.

Pentru aceste motive, redactate de D-1 Președinte Em. Miclescu, Adunarea Generală a Inaltei Curți,

Decide :

Vechimea Primilor președinți ai Curților de Apel, asimilați cu gradul de Consilier de Casație, și trecuți în Curtea de Casație sub impeniul legii de org. jud. din 1924 și a legii Curții de Casație din 1926, se va calcula dela data intrării efective în Curte, pentru exercitarea atribuțiilor și prerogativelor funcțiunii de Consilier al Curții de Casație, iar nu dela data numirii lor, ca Primii-Președinți de Curți de Apel.

NOTĂ. — Inalta Curte de Casație a fost chemată a rezolva în Adunare Generală chestiunea dreptului de prezidare a lucrărilor Curții între membrii săi, care după art. 10 din legea organică a Inaltei Curți, pus sub capitolul, care tratează despre funcționarea curții constituie o prerogativă a vechimei.

Tot această lege, specială pentru organizarea Inaltei Curți, în art. 11 determină sensul vechimei dreptului de prezidare printr-o dispozițiune formală: „Președinții și Consilierii Curții de Casație își au locurile în ședințele generale și în cele de secțiuni, după rândul numirii lor”.

Mai clar, mai precis și fără posibilitate de distincțiune nu se poate: „Consilierii Curții de Casație au vechimea după rândul numirii lor”.

Au fost numiți însă Consilieri ai Curții de Casație dintre Primii-Președinți ai Cărilor de Apel, cari prin art. 31 din legea de organizare judecătorească sunt asimilați din momentul numirii lor, în grad, și onorariu, cu Consilierii Curții de casație, și au pretins, că de oare ce Primii-Președinți ai Curților de apel au acelaș grad cu Consilierii Curții de Casație, și de oare ce prin art. 70 din legea de org. jud. vechimea se calculează dela data intrării în fiecare grad să li se sototească vechimea în funcțiunea de Consilier al Curții de Casație după vechimea gradului de Consilier al Curții de Casație câștigat prin numirea în funcțiunea de Prim Președinte al Curții de Apel.

Adunarea Generală a Inaltei Curți de Casație a răspuns hotărâft, „Nu”, și era destul pentru a justifica hotărârea sa invocarea motivului, că legea specială a Curții de Casație determinând vechimea consilierilor săi, după rândul numirii în acea funcțiune, fără nici o distincțiune de proveniența sau situațiunea legală anterioară din care au fost recrutați, nu mai era locul ca unora să li se țină în seamă vechimea gradului de asimilare din funcțiunea de Prim-Președinte al Curții de Apel, și aceasta cu atât mai mult, adăogăm noi, cu cât legea Curții de Casație, ce conține o asemenea dispozițiune, absolut contrarie dreptului pretins, că ar rezulta pentru Consilierii numiți dintre Primii-Președinți ai Curților de Apel, din aplicarea art. 31 comb. cu art. 70 legea org. jud., a abrogat formal o asemenea dispozițiune, prin art. 87, dacă ar fi fost edictată prin legea org. jud.

Dar Inalta Curte merge mai departe și afirmă că nici legea de org. jud. nu admite altă soluțiune, fiindcă la baza legii noastre de org. jud., ca și în ori ce altă lege de asemenea natură, cum este cea franceză ale cărei principii sunt împrumutate de legea noastră, rezidă principiul deosebirei de ierarhie între instanțele judecătorești, determinată după dreptul de control al actelor uneia, de către alta, astfel că cea mai înaltă instanță judecătorească, care are menirea de a controla și îndruma instanțele inferioare asupra interpretării și aplicării legilor, fiind Inalta Curte de Casație, unică pe întregul teritoriu al Regatului Român, are și gradul ierarhic cel mai înalt, care este împrumutat individual și membrilor săi, chemați prin funcțiunea lor de a exercita atribuțiunile de jurisdicție ale acelei instanțe; din acest punct de vedere, gradul dobândit la Curtea de Apel, ca instanță inferioară, are repercusiune și asupra membrilor Curții de Apel, ori cari ar fi ei, de oare ce prin atribuțiunile funcțiunii lor de la această instanță sunt sub controlul funcțiunii de la instanța superioară.

Mai departe Inalta Curte învederează aplicarea acestui principiu și prin tehnica juridică a legii de org. jud. căci deși prin art. 31 din legea Primul-Președinte al Curții de Apel este asimilat cu gradul de Consilier al Curții de Casație, totuși el pentru a fi numit în această funcțiune are nevoie de controlul Consiliului superior al Magistraturii, primind o înaintare, în această funcțiune, conform art. 108 din lege, ca și ceilalți magistrați din Curtea de Apel, cu singura deosebire, că pentru Primii-Președinți nu se mai cere condiția de stagiu în grad ca celorlalți, pentru simplul motiv că el avea asimilarea de grad; iar art. 109 întărește această soluțiune, prin aceea că Președinții Inaltei Curți de Casație se numesc numai dintre consilierii și procurorii Curții de Casație cu o vechime de doi ani în grad, nu și dintre Primii-Președinți ai Curților de Apel, ori câtă vechime ar avea aceștia în această funcțiune, deci fiind vorba de o înaintare a Primilor-Președinți, când sunt numiți în func-

țiunea de consilier de Casație, nu pot pretinde dreptul la vechime față de consilierii găsiți în curte la numirea lor, de cât acela după această numire.

În contra acestor principii nu hotărăște nimic, zice Inalta Curte, dispozițiile art. 31 din lege, după care Prim-Președintele Curților de Apel sunt asimilați în grad și onorarii cu Consilierii Curții de Casație, fiindcă alta este funcțiunea consilierului de casație și alta a Prim-Președintelui de Curte de Apel, și deci vechimea într-o funcțiune nu se poate socoti de cât pentru timpul, cât magistratul a exercitat acea funcțiune și nu alta, asimilarea de grad neacordând de cât un avantaj de onorar și un titlu onorific pentru a mări prestigiul Primului Președinte, față de colegii pe cari-i conduce.

Mărturisesc, că această ultimă argumentare este cam laconică, căci nu explică îndeajuns concluziunea, apoi aceasta nici nu este pe de-a'ntregul exactă. Dacă ne referim numai la situațiunea exercitării atribuțiunilor funcțiunii de Consilier de Casație, da, este exact, că vechimea consilierului de casație nu se socotește decât de la numirea sa în această funcțiune, pentru exercitarea drepturilor și prerogativelor acordate funcțiunii, dacă însă este vorba de alte funcțiuni facem rezervele necesare pentru a dovedi, că legea de org. jud. are și alte dispozițiuni speciale. O asemenea argumentare în sensul de mai sus nici nu a fost adusă în desbaterea Adunării generale, la care semnatarul acestor rânduri a luat parte, pentru că îndată s'ar fi putut riposta, pe baza principiului general, că gradele în justiție sunt acelea ale instanțelor de judecată, al căror rang este împrumutat și funcțiunilor prin cari acele instanțe își exercită atribuțiunile lor s'ar fi rezolvat numai situațiunile conforme cu acest principiu, dar când prin legi posterioare această situațiune s'a răsturnat, acordându-se gradele funcțiunilor dela instanțele superioare, la funcțiuni dela instanțele inferioare, principiul general nu-și mai putea avea aceeași aplicațiune; apoi tot cu atâta ușurință ar fi fost înlăturată explicațiunea, că gradul superior instanței acordat Primului-Președinte de Curte de Apel își are efectul numai ca un avantaj de onorar, și ca un titlu onorific pentru a-i mări prestigiul față de colegii pe care-i conduce; prima, pentru că legea odată ce i-a acordat asimilarea în gradul de consilier de casație, a adăogat și aceleași onorarii, deci dreptul la același onorariu era acordat independent de grad; secunda, pentru că și înainte Primul-Președinte al Curții de Apel avea în interiorul Curții de Apel, un grad superior celorlalți colegi, fie președinți, fie consilieri; deci legalmente avea prestigiul mărit față de aceștia, pentru a fi nevoie prin mărirea din nou a gradului să i se mai adauge o altă mărime de prestigiu.

Dacă această argumentare nu este destul de clară, soluțiunea însă nu se schimbă, pentru că în Adunarea Generală s'au adus și desbătut și alte motive, trase tot din legea de org. jud. pentru a deslega problema pusă, dacă pentru exercitarea atribuțiunilor și drepturilor sau prerogativelor funcțiunii de consilier de casație s'a avut în vedere vechimea în funcțiunea de consilier sau vechimea gradului de consilier acordat Primilor-Președinți ai Curților de Apel, ce au fost însă omise de redactorul deciziunii Inaltei Curți, fie pentru a nu da o extensiune prea mare motivării, fie pentru că le-a crezut inutile, față de argumentele trase din art. 108 și 190 din legea org. jud., ori față de dispozițiile art. 11 din legea org. Curții de Casație, pe care însăși deciziunea Inaltei Curți le găsește hotărâtoare în chestiune.

Este bine însă, să fie reamintite pentru deplina lămurire a chestiunii.

Mai întâi s'a afirmat un principiu recunoscut în toate legislațiile, că legea de org. jud. fiind creatoare de drepturi sau prerogative, legate de anumite condițiuni și obligațiuni este de strictă aplicare în sensul că dispozițiile ei nu pot fi

întinse, pe cale de interpretare sau prin analogie la alte cazuri, de cât acelea formal prevăzute de ea.

Al doilea, s'a arătat deosebirea, ce face legea între grad și funcțiune.

Gradul este o condițiune de admisibilitate sau înaintare în funcțiuni, pe când funcțiunea este organul prin care instanțele judecătorești își exercită atribuțiunile legale. Gradul unei funcțiuni nu dă dreptul la exercitarea atribuțiunilor altei funcțiuni de același grad; de aceea se impune a se face și deosebirea între vechimea în grad și vechimea în funcțiune; prin urmare când legea actuală prin art. 70 spune, că vechimea se calculează dela data intrării în fiecare grad, se are în vedere calculul vechimei gradului, nu al funcțiuni, pentru a se putea complecta stagiul de grad, cerut pentru înaintarea în funcțiuni, după cum se arată și în art. 112 din actuala lege.

Aceste dispozițiuni nu conțin vreo inovațiune, ci sunt reproducerea a domo a art. 152 și 66 din legea de la 1 Septembrie 1890 și a art. 192 și 114 din legea dela 24 Martie 1909, cari nu recunoșteau rangul ierarhic de cât pe instanțe și pe funcțiuni în interiorul aceleiași instanțe, (art. 51 din prima lege, și art. 191 din a doua lege), prin urmare nu li se poate da altă aplicare de cât aceea avută sub acele legi.

Cum era compusă ierarhia gradelor începând de jos în sus, sub acele legi? În tribunale: I grad, supleantul având asimilat pe substitut și prin legea jud. pe ajutorul de judecător; II grad, judecătorii (de ședință și instrucție) având asimilați pe procurori și prin legea jud. pe judecătorii de pace, III grad președintele de secțiune având asimilat pe primul procuror; IV grad, primul președinte.

În Curțile de Apel: I grad: consilierii având asimilați pe procurori; II grad: președinții de secțiuni având asimilați pe procurorul general; III grad primul președinte. La Inalta Curte de Casație aceeași situație ca la Curțile de de Apel.

Cum vedem, în compunerea fiecărei instanțe intrând funcțiuni de trei grade, prin cari la-olaltă instanțele își exercită atribuțiunile de jurisdicție, una asupra alteia după ierarhia lor, afirmațiunea din deciziunea, ce adnotam, că gradul instanței este împrumutat funcțiunilor ce o compun nu este în totul exactă, și nu dovedește nimic pentru rezolvarea problemei puse; apoi în același grad fiind stabilite funcțiuni cu atribuțiuni diferite, gradul egal nu le dă căderea ca una să îndeplinească și atribuțiunile celeilalte, astfel că gradul unei funcțiuni nu poate avea nici o legătură cu funcțiunea însăși, sau mai bine zis, cu exercițiul atribuțiunilor sale și în drepturile și prerogativele, ce legea atașează acelei funcțiuni.

Dacă dependent de funcțiune gradul nu are nici o înflurire, prin toate legile de organizare se dă gradului un singur rol, acela de a fi o condiție de stagiul pentru numirea sau înaintarea dintr-o funcțiune în alta, și cum prin lege unele funcțiuni sunt asimilate în grad, legea a permis ca stagiul în grad făcut într-o funcțiune să se unească cu stagiul făcut în altă funcțiune de același grad pentru a complecta stagiul de grad, cerut de lege pentru înaintarea într-o funcțiune de un grad superior.

Acesta fiind sensul calculului vechimei dela intrarea în fiecare grad, de care vorbește articolele din legile de la 1890 și 1909, și în aceeași termeni fiind reprodus și în noua lege din 1924 prin art. 70, același sens și aceeași aplicațiune trebuie a i se da, adică deosebit de funcțiunea corespunzătoare gradului și prin urmare și vechimei în funcțiune trebuie a i se da o aplicațiune deosebită.

Mai trebuie o dovadă și de text nu numai de rațiune? Este foarte ușor căci nu avem de cât să ne referim la însăși legea de org. jud. care a pus titlul I tratând despre ierarhie

și gradele în ordinul judecătoresc sub partea II, Despre admisibilitate și numiri în ordinul judecătoresc și aci se arată în art. 68; ierarhia gradelor în ordinul judecătoresc în art. 69 ierarhia instanțelor și în fine în art. 70 modul cum se calculează vechimea în grad și atunci se pune întrebarea în ce scop s'a pus această dispoziție de calculul vechimei în grad, aci, decât pentru a răspunde asupra unei cerințe a legii sau condițiuni de admisibilitate sau numire în ordinul judecătoresc.

Technica legii de org. jud. este complet edificatoare.

Iată dar un principiu sau o regulă generală ce se desprinde din citatele texte de lege: deosebire între grad și funcțiune, cu consecința inevitabilă deosebire între vechimea gradului și vechimea funcțiunii, dar ca la ori ce, regulă fără excepțiune nu există, diversitatea de situațiuni, de interese de tot felul constituie o piedică, ca toate să fie înglobate într'o regulă.

Așa și în organizarea justiției s'au introdus oarecare excepții, dându-se același efect vechimei în grad ca și al vechimei în funcțiune, însă numai pentru funcțiunile de un grad echivalent de la aceeași instanță și numai pentru anumite funcțiuni. Astfel în art. 13 din legea din 1890 și 1909, pentru tribunale se spune: „In caz de absență sau împiedicare „a primului-președinte drepturile lui de disciplină și de „administrațiune sunt exercitate de președintele de secțiune „cel mai vechiu în grad, — dat fiind că Primul-Procuror „are acelaș grad ca și președintele; — iar atribuțiunile lui „de președinte de judecătorul cel mai vechi în grad, — dat „fiind că procurorul are acelaș grad cu judecătorul”; iar în art. 28 din aceleași legi, pentru Curțile de Apel, se spune: „Cel mai vechiu președinte în grad, dat fiind că procuror „general are grad de președinte, — sau cel mai vechiu „consilier, înlocuiesc pe primul președinte în condițiunile „art. 13”; iată o deosebire: cel mai vechiu consilier, nu cel mai vechiu consilier în grad, deși procurorul de secție al Curții de Apel avea gradul de consilier.

Dar s'a obiectat, că aceste dispozițiuni nu conțin o excepțiune, ci repetarea de altfel inutilă a unei reguli consacrată de lege. Răspundem și ni se pare fără posibilitate de critică serioasă, față de principiile generale ce călăuzesc în materie de interpretare a legilor. Mai întâi, nicăieri în legea de org. jud. nu e înscrisă vreă regulă sau dispozițiune prin care să se declare, că vechimea în grad este tot una cu vechimea în funcțiune, pe când dovada contrariului s'a făcut mai sus; apoi repetarea cuvintelor cel mai vechiu în grad, la fiecare caz în parte, în afară de acela al consilierului de Curte de apel, dovedește tocmai atâtea excepțiuni pe cari legea a voit a le face, înlăturând formal cazul când nu a mai voit, dacă mai ales ținem seamă că este vorba de dispozițiunile unei legi de organizare ce s'a recunoscut, că sunt de strictă interpretare.

Dar nu este numai atât, căci legi posteroare au confirmat regula de mai sus. În adevăr, prin art. 17 din legea jud. de ocoale din 30 Decembrie 1907, Judecătorii de ocoale au fost asimilați în privința ierarhiei și a onorariilor cu judecătorii de tribunale; iar prin art. 18, s'a creat în favoarea celor mai distinși în îndeplinirea datoriilor lor, dreptul de înaintare pe loc la gradul de președinte de tribunal și la gradul de consilier de curte, iar prin legea org. jud. din 1909 s'a recunoscut acelaș drept judecătorilor de instrucție și mai târziu și procurorilor șefi de parchete. Tot prin legea de org. jud. din 1909 s'a dispus că pentru complectarea trib. în caz de lipsă de judecători să se cheme un judecător de ocol, dar atunci nu s'a spus nimic în privința dreptului de prezidare în raport cu vechimea lor față de judecătorii tribunalului, și jurisprudența s'a format în sensul că judecătorul tribunalului va prezida, oricare ar fi vechimea

judecătorului de ocol, asimilat în grad cu cel de tribunal, pentru că judecătorul tribunalului este la el acasă, pe când judecătorul de ocol, de la o instanță supusă controlului tribunalului, este chemat numai pentru a complecta lipsurile de judecători.

Problema față de chestiunea vechimei în grad s'a complicat ulterior, când judecătorii de ocol au dobândit gradul de președinți de tribunal sau chiar de consilieri de curte și ar fi fost chemați unul din aceștia să complecteze tribunalul, precum și acela când judecătorii de instrucție ar fi dobândit gradul de președinte sau pe cel de consilier de Curte de Apel pe loc, și ar fi chemat a lua parte la lucrările tribunalului, intrând în compunerea tribunalului alături de judecătorul de ședință sau și cu prezidentul, adică problema pusă deosebirea de grad, față de deosebirea de funcțiune în care este dobândit gradul, și atunci a fost nevoie de intervenția legală pentru a se deslega și această situațiune.

Legea nouă de org. jud. din 1924 prin art. 15, care este reproducerea art. 13 din vechile legi, rezolva și problema judecătorilor tribunalului de diferite grade, ce nu existau până atunci adăogând la vechile dispozițiuni următoarele: „iar atribuțiunile de președinte al secțiunii de judecătorul „cel mai vechiu în gradul cel mai înalt”, deci judecătorul cu grad mai înalt trece înaintea judecătorului cu grad mai mic ori care ar fi vechimea acestuia în funcțiune, prin urmare gradul are prioritate asupra vechimei în funcțiune; nu trece însă asupra președintelui, de și judecătorul ar avea grad de consilier de Curte, aci dar funcțiunea primează, nu gradul; iar prin art. 18 introdus din nou rezolvă situația judecătorului de ocol, în diferite grade ce poate avea, față de funcțiunile de diferite grade din tribunal, când este chemat să ia parte în compunerea lui în felul următor:

„Când din orice împrejurări, un tribunal rămâne fără „numărul legal de judecători, se va chema pentru complec- „tare judecătorul de la judecătoria cu reședința în acelaș oraș”. În acest caz prezidarea o va avea totdeauna jude- „cătorul tribunalului, afară numai dacă judecătorul chemat „este superior în grad. Președintele tribunalului își va păstra „locul ori care ar fi gradul judecătorului chemat”.

Prin urmare la grad egal, primează funcțiunea judecătorului de tribunal, de și judecătorul de ocol asimilat în grad cu cel de tribunal ar avea o vechime mai mare în gradul dobândit prin asimilare la judecătoria de ocol; și numai când gradul acestuia ar fi superior al aceluia al judecătorului de tribunal se dă preferință gradului; în fine, chiar dacă judecătorul chemat ar avea grad de consilier de Curte, ce este superior aceluia al președintelui de tribunal, funcțiunea acestuia primează.

Pentru Curtea de Apel legea din 1924 prin art. 33 a păstrat întocmai vechile dispozițiuni din art. 28, cu toate că prin legile ulterioare au mai dobândit gradul consilierului de Curte de Apel, pe lângă procurorii de secțiune ai Curții, o mulțime de judecători de pace, judecători de instrucție și de procurori șefi de parchete; după care primează vechimea funcțiunii consilierului de Curte de Apel, ori câtă vechime ar avea în gradul de asimilare exercitat în funcțiunile de la instanțele inferioare, cei numiți consilieri de curte, în asemenea condițiuni.

Sunt justificate aceste dispozițiuni? De sigur, și aici stă fundamentul principiului afirmat prin decizia Inaltei Curți, că instanțele având un rol de jurisdicție și control una asupra celeilalte, gradul instanței superioare este împrumutat colectiv tuturor funcțiunilor prin care acea instanță își exercită atribuțiunile sale de jurisdicție și control al instanțelor inferioare, independent de gradul inferior al fiecărei funcțiuni în parte, și de aceea gradul superior acordat

într-o funcțiune dela o instanță inferioară nu poate avea nici o influență în privința exercitiului atribuțiunilor funcțiunii de la instanța superioară, cu care este asimilat numai ca grad, și care ar avea de efect numai pe acela, ce corespunde rolului atribuit gradelor prin lege. Dar în practică nu sunt justificate? Cine poate pune la îndoială diversitatea materiilor ce intră în atribuțiunile fiecărei instanțe și că participarea lor de persoanele numite în funcțiunile fiecărei instanțe dă acestora mai multă dexteritate în aplicațiune, ceea ce nu poate fi de cât în interesul justiției.

Un medic doctrinar nu pune cu aceeași siguranță diagnosticul boalei, ca acela care a și practicat medicina, chirurgul practician aplică cu mai multă dexteritate și siguranță bisturiul la o răcilă, de cât acela, care a făcut ni-mai teorie; așa și în justiție, cel care a practicat aplică mai bine și mai ușor principiile de drept, cari se raportă la speța de fapt.

Cine a trecut prin toate funcțiunile judecătorești, de și bine pregătit teoreticește, poate afirma cu câtă șovăială a procedat la început îndeplinind atribuțiunile noii funcțiuni, fie dela această instanță, fie de la o instanță superioară. Încearcă-se cu profesorii universității de drept, de a fi trecuți la aplicarea teoriilor în practica judecătorească și se vor convinge de adevărul celor de mai sus!

De aceea, ca o consacrare a adevărului și a principiilor de mai sus, prin art. 149 din noua lege de org. jud. tutulor claselor și gradelor conferite după legile anterioare, și legea fiind de unificare a organizării judecătorești, se referă atât la legile anterioare din vechiul regat, cât și la cele din teritoriile alipite — li s'a respectat numai titlul și salarizarea și pentru a fi mai categorică, legea adaugă: „Titlurile și rangurile, conform legilor pe baza cărora au fost câștigate, nu conferă magistratului dreptul de a cere trecerea efectivă la instanța superioară al cărei rang îl poartă. Stagiul făcut în instanța inferioară nu se poate socoti decât ca stagiul în acea instanță”; ori aceste dispozițiuni formale ale legii justifică pe deplin afirmatiunea din deciziunea Inaltei Curți, că asimilarea în grad nu hotărăște nimic, gradul în funcțiunea de la instanța inferioară, fiind considerat ca un titlu onorific pentru a mări prestigiul; căci în afară de dreptul de a se socoti ca stagiul pentru înaintarea în funcțiuni, el nu poate da dreptul a se imvoaca vechimea gradului în funcțiunea superioară, unde nu poate cere trecerea efectivă, ci numai pe calea comună tuturor, de înaintare prin controlul consiliului superior al magistraturei,

Acestea zise, trecem la examinarea problemei de speță, rezolvată de Adunarea Generală a Inaltei Curți, în raport tot cu dispozițiile legii de org. jud. Istoricul chestiunii, unit cu dispozițiile legii explică totul.

La 1 Mai 1909 este numit Prim Președinte al Curții de Apel din București, actualul Prim Președinte al Inaltei Curți de Casație ale cărui merite profesionale erau recunoscute de toată lumea. Din cauza legăturii de rudenie cu un membru al Casației nu putea intra în această Curte, fiind piedică legală. Amenințat a rămâne prea mult pe loc s'a căutat a i se da o satisfacțiune, și prin legea din 14 Decembrie 1910 s'a dispus, că „Primul Președinte al Curții de Apel din București este asimilat în grad și onorariu din momentul „nimirii sale, cu consilierul Curții de casație”, dispozițiune care mai în urmă s'a întins și la ceilalți primi președinți ai Curților de Apel, și a rămas la fel în legea din 1924 art. 31.

O dispozițiune asemănătoare cu cea din art. 17 legea jud. de ocoale din Decembrie 1907, pentru judecătorii de ocol, după propunerea aceluiași ministru de pe vremuri T. Stelian, care a introdus sistemul înaintării pe loc, necunoscut până atunci în legislația noastră, în scopul de a păstra în judecătorii de ocol elemente cu mai multă practică și ex-

periență, trebuind a împărți justiția cât mai bine și a păstra ordinea și liniștea în sate în urma revoluțiunii din primăvara anului 1907.

Ei bine! Ce s'a acordat primilor președinți ai Curților de apel: asimilarea în grad și onorariul consilierului de Casație și nimic mai mult, dispozițiune analoagă cu aceea a judecătorului de ocol care are gradul judecătorului de tribunal, dar care când vine în compunere cu acesta nu se poate prevala pentru exercitiul atribuțiunilor funcțiunii de judecător de tribunal de vechimea gradului din funcțiunea de judecător de ocol, prin urmare de aceeași aplicațiune.

Am arătat mai înainte, că legea de org. jud. nu acordă gradului alte drepturi de cât de a se socoti ca stegiu pentru înaintarea în funcțiuni; că gradul superior într-o funcțiune de la o instanță inferioară nu se socotește ca stagiul de cât în această funcțiune, că în virtutea aceluia grad nu poate cere trecerea efectivă în funcțiunea superioară al cărei grad îl poartă; că legea când a voit a da gradului un drept asupra funcțiunii a spus-o formal, repetând-o la toate cazurile voite, și aceasta numai pentru funcțiuni similare în grad de la aceeași instanță, legea e de strictă interpretare și neacordând acest drept în mod formal, și pentru primii președinți de curte de apel, când sunt înaintați în funcțiunea de consilieri de Curte de casație, al cărui grad îl poartă, aceștia nu se pot prevala de vechimea gradului, în exercitiul atribuțiunilor funcțiunii de Consilier de Casație, singurul caz de aplicațiune pentru dâșșii, al vechimei gradului, fiind acel prevăzut de art. 109 l. j.

Că este așa, pe lângă cele mai sus expuse mai rezultă și din art. 103 al legii de org. jud. care spune: „Prim-Președintele și prim-procurorul tribunalului din Capitala Țării, au grad și onorariu de Consilieri de Curte”; adică o expresiune ceva mai forte, de cât aceea din art. 31 din aceeași lege, unde se spune de primii președinți ai Curților de Apel, că sunt numai asimilați în grad și onorariu cu consilierii de Casație, și totuși pentru că legea a voit a li se socoti stagiul în grad petrecut în acele funcțiuni, a adăugat: „Stagiul în aceste două funcțiuni se consideră ca stagiul făcut în Curtea de Apel, dacă prim-președintele sau prim-procurorul tribunalului de mai sus a fost trecut efectiv într-o Curte de apel” dispozițiune de care nu ar mai fi fost nevoie, dacă asimilarea în aceste grade ar fi dat — ipso facto — dreptul de a se socoti și în funcțiunea superioară. Iată, o excepțiune edificatoare chestiunii.

Dar dacă asimilarea Primilor Președinți ai Curților de Apel cu gradul de consilieri de casație ar fi dat toate drepturile și prerogativele acestei funcțiuni, este de mirare cum de nu mai pretind și pe acele din art. 141 legea org. jud. după care Consilierii Curții de Casație au dreptul de a sta în funcțiune până la vârsta de 68 ani, pe când Primii-Președinți ai Curților de Apel numai până la vârsta de 65 ani, după cum s'a cerut, în trecut, dar a fost respinsă pretențiunea, ei pretind numai prerogativele vechimei în funcțiune referitoare la exercitarea atribuțiunilor aceștia; fiindcă tot un drept sau prerogativă a funcțiunii de Consilier de Casație este și prima ca și secunda. Legea de strictă interpretare oprește pe prima, oprește și pe secunda.

Mei e oare nevoie să adăogăm că și regulamentul pentru depunerea jurământului, care este actul solemn al primirei în Curte, edictat în baza legii de org. jud. concordă cu cele de mai sus? În adevăr, după regulament, cel numit în Curtea de Casație, independent de proveniența sau gradul de mai înainte, este introdus în Curte de doi dintre cei mai noi consilieri, cari deci își au locurile lor în curte; apoi ar fi cuvințios, ca cel introdus, după depunerea jurământului, să le ia locul, când nici un text de lege nu-l îndrep-

tătește la aceasta? Bunul simț comun se opune, căci nu în zadar, fabulistul a scris povestea ariciului!

Iată motivele pentru cari deciziunea Adunării Generale a Inaltei Curți de Casație nu poate fi supusă nici unei critici. Ea este în concordanță cu principiul fundamental al ierarhiei instanțelor judecătorești din orice lege de org. jud. și această ierarhie, după cum spune deciziunea, este indispensabilă pentru prestigiul și autoritatea de care trebuie să se bucure deciziunile Inaltei Curți, ca cea mai înaltă instanță de control în aplicarea legilor, unică pe întreg teritoriile Regatului Român.

Totuși se svonește, și faptul îl examinăm sub toată rezerva, că actualul ministru de Justiție, intenționează să propună o modificare a legii de organizare judecătorească, în această privință, acordând vechimii gradului Primilor-Președinți ai Curților de Apel drepturile și prerogativele vechimei în funcțiunea de consilier de Casație, și încă prin lege interpretativă, spre a se da un efect retroactiv legii din 14 Decembrie 1910, prin care s'a introdus și aci principiul avansării pe loc acordându-se gradul superior instanței. Nici mai mult nici mai puțin, de cât răsturnarea principiilor fundamentale ale legii de organizare judecătorească, afirmate de Inalta Curte prin decizia sa, și abrogarea art. 10 și 11 din legea organică a Inaltei Curți. Ar fi în interesul justiției această modificare de principii în organizarea judecătorească? Nici de cum, fiindcă interesele justiției pot fi servite tot atât de bine, fie că primul președinte de Curte de apel ar avea gradul funcțiunii unde -și exercită atribuțiunile sale, fie că ar avea gradul superior; onorariul superior li s'a acordat deosebit de grad, ceea ce ar satisface suficient interesul personal și stimulațiunea la o muncă mai rodnică; atunci nu ar mai rămâne de cât satisfacțiunea unui orgoliu personal, ca magistrați de la funcțiuni inferioare în ierarhia judecătorească să aibă dreptul de a privi mai de sus pe cei de la instanțele superioare. Cine poate pricepe, că aceasta ar fi în interesul justiției, să o facă, eu nu o înțeleg!

Inalta Curte, văzând anomalia acestor situațiuni pentru cazurile admise în trecut, și fiind consultată, — după cum de regulă este consultată în toate chestiunile, ce privesc organizarea judecătorească și mai ales organizarea sa, — de antecedentul Ministru al Justiției, ce voia a introduce oarecari modificări în lege, a propus, ca gradele în ierarhia judecătorească, să nu mai fie de cât pe instanțe, căci acestea exercită atribuțiunile de jurisdicție; iar pentru a stimula pe magistrați la muncă mai fecundă, în afară de avansarea în funcțiuni, care din lipsa locurilor disponibile s'ar face cu întârziere, să se acorde gradații înăuntrul instanțelor în onorarii, după cum este la corpul profesoral, cari, exercitând atribuțiunile funcțiunii pe loc, dobândește o mărire prin gradațiuni, de salariu, nu grade, și aceasta constituie un drept individual, nu al funcțiunii; această măsură fiind socotită de Inalta Curte, că satisface și interesul justiției, și pe cel personal al magistratului.

Ei bine, a se veni cu o lege, care ar nesocoti avizul Inaltei Curți, chemată prin Constituție a verifica însăși aplicabilitatea legilor față de Constituție, nu ar fi un mijloc pieziș de a se lovi în autoritatea și prestigiul său?

Dacă totuși s'ar înfăptui o asemenea lege, de sigur s'ar respecta, dar nu văd ce ar putea câștiga justiția propriu zisă prin aceasta, și în tot cazul efectele ei nu vor avea putere de cât pentru viitor, nu și pe trecut, oricât de interpretivă i s'ar zice, pentru simplul motiv, că în materie de org. jud. după cum s'a spus mai sus, fiind vorba de drepturi și prerogative, ele trebuie să fie înscrise formal în lege, ele nu pot fi create pe cale de interpretare și dacă ele nu au fost înscrise în acest fel în legea de org. jud. nu se poate veni

cu o altă lege, care să le interpreteze sensul, căci ar fi ca pe cale de interpretare să se creieze drepturi și prerogative.

De altă parte drepturile acordate acum pe lângă că ar satisface numai interese personale, dar ar atinge și drepturile celorlalți, câștigate în baza legii în vigoare, și din acest punct de vedere ar avea o stavilă în Constituție, care conține principiul respectării drepturilor câștigate.

V. BĂLĂCESCU
Consilier la Inalta Curte
de Casație

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

CALITATEA DE COMERCIANT. — *Criteriu.* — *Fotograf.*

Nici firma, nici telefonul, nici întrebuintarea unei mașine de scris, nici publicitatea dată, nici posesia unei mărci de fabrică, nici inscripțiunea în registrul comerțului nu sunt suficiente pentru a conferi unei persoane calitatea de comerciant.

Singura caracteristică a actului de comerț este cumpărarea pentru a revinde cu profit.

În arta fotografică, produsele cumpărate nu sunt decât accesoriul, munca procurată de fotograf constituie din contra esențialul.

Astfel este atunci cel puțin când fotograful operează singur, fără concursul nici unui angajat și că afară de aceasta justifică că nu este impus la contribuția patentei.

Trib. civ. Seina, 13 Aprilie 1927. Rep. Sirey, Aug.-Oct. 1927.

IMPĂRȚEALĂ DE AȘCENDENT. — *Bunuri aparținând părtaşilor.* — *Rescisiune pentru leziune.* — *Evaluare.*

1. Actul prin care un ascendent dă în mod global bunurile sale copiilor săi cu sarcina pentru dânsii de a le împărți între ei constituie o împărțeaală de ascendent. Și aceasta atunci chiar când copiii ar cuprinde în împărțeaală bunurile pe care le posedă ca proprietate indiviză.

2. Dacă împărțeaala astfel făcută e atacată pentru leziune, toate bunurile trebuie estimate după valoarea lor din ziua decedului donatorului.

C. Paris, 20 Aprilie 1927. — Rep. Sirey Aug.-Oct. 1927.

SECRET PROFESIONAL. — *Medic-chirurg.* — *Certificat exclus din debateri. Condițiuni.*

Judecătorul poate să refuze de a lua în considerație un certificat medical în care medicul a precizat natura boalei de care era atins clientul său, fiind vorba de un act secret prin natura sa ce i era interzis de a-l divulga.

Din contra, judecătorul poate să reție în sprijinul deciziunii sale un certificat medical în care maladia nu este specificată.

Cas. fr. 29 Martie 1927. — Rep. Sirey Aug.-Oct. 1927.

BIBLIOGRAFIE

A Apărut :

TEORIA POPRIRII, Ediția V, de Demetru Negulescu, membru la curtea pe manentă de Justiție internațională, delegat al României la Societatea Națiunilor, profesor la Facultatea de Drept din București, membru asociat la Institutul de drept internațional.

Cu colaborarea în privința jurisprudenței a D-lui George Popescu, judecător la trib. Ilfov, profesor suplinitor la Facultatea de Drept din București.

„Tipografiile Române Unite”, S. A., Lei 250.